

Ennakkoäänten laskeminen / vuoden 2025 alue- ja kuntavaalit

Keskusvaalilautakunta 13.04.2025
287/00.00.00/2024

Esittelijä:
Valmistelija:

Henkilöstö- ja hallintopäällikkö Karl-Johan Wickström puh. 044 467 5524
tai sähköposti "etunimi.sukunimi@karkkila.fi"

Vaalilain 86 § (ennakkoäänten ja kirjeäänten laskenta) kuuluu seuraavasti:

"Vaalikuorissa olevien ennakkoäänestyksessä ja kirjeäänestyksessä annettujen äänestyslippujen laskenta voidaan aloittaa vaalipäivänä [vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa sunnuntaina 13.4.2025] aikaisintaan kello 10. Kunkin laskentaa suorittavan lautakunnan on tehokkaasti huolehdittava siitä, ettei mitään laskennan tietoja välity laskentatilan ulkopuolelle ennen vaalihuoneisto sulkeutumista.

Laskennassa mitättömät äänestysliput erotetaan eri ryhmäksi. Muut äänestysliput jaotellaan siten, että kunkin ehdokkaan hyväksi annetut liput ovat omana ryhmänään. Kussakin ryhmässä olevien äänestyslippujen lukumäärä lasketaan.

Ennakkoäänten ja kirjeäänten laskennan tuloksesta tiedotetaan vaalihuoneiston sulkeutumisen jälkeen oikeusministeriön määräämällä tavalla.

Vaalilain 85 § (äänestyslipun mitättömyys) kuuluu seuraavasti:

"Äänestyslippu on mitätön, jos:

- 1) vaalikuoreessa on useampi tai muutakin kuin yksi äänestyslippu;
- 2) vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä;
- 3) äänestyslippuna on käytetty muuta kuin oikeusministeriön painattamaa äänestyslippua;
- 4) äänestyslippua ei ole leimattu;
- 5) ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa;
- 6) äänestyslippuun on kirjoitettu äänestäjän nimi tai erityinen tuntomerkki taikka siihen on tehty muunlainen asiaton merkintä.

Asiattomana ei pidetä äänestyslippuun tehtyä merkintää, joka ainoastaan selventää, ketä ehdokasta äänestäjä on tarkoittanut äänestää."

Ennakkoäänten laskenta yleisesti

Ennakkoäänten laskentaa koskevat ohjeet löytyvät Oikeusministeriön vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien vaaliohjeesta nro 1 s. 88 - 91.

Ohjeiden mukaan tavoitteena on, että ennakkoäänestyksen tulos (kunkin ehdokkaan saama äänimäärä, mitättömien äänten määrä ja äänten kokonaismäärä) tulisi tallentaa vaalitietojärjestelmään viimeistään sunnuntaina 13.4.2025 klo 20 mennessä. Kuitenkin kahden vaalin ennakkoäänten laskennassa saattaa kuitenkin kestää normaali pidempään, joten aikaraja klo 20 on vain suositus.

Vaalikuorten leikkaaminen auki voidaan tarvittaessa aloittaa keskusvaalilautakunnan toimesta tai valvonnassa valmistavana toimenpiteenä vaalipäivänä sunnuntaina 13.4.2025 jo ennen varsinaisen kokouksen alkua. Äänestyslippuja ei kuitenkaan voi vielä tuolloin ottaa ulos vaalikuorista.

Lisäksi oikeusministeriön ohjeissa todetaan, että keskusvaalilautakunnan tulee ehdottomasti huolehtia siitä, että kaikki mahdollisuudet tarkastuksen tietojen välittymiseen tarkastustilan ulkopuolelle ennen kello 20 tehokkaasti estetään. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että keskusvaalilautakunta ja laskentahenkilöstö eivät saa poistua laskentatilasta ennen kello 20 tai käyttää kännyköitään laskennan aikana.

Ennakkoäänten laskennan suorittamisesta

Keskusvaalilautakunta voi harkintansa mukaan laskea aluevaalien ja kuntavaalien äänestyslippuja samanaikaisesti tai ensin aluevaalien liput ja sitten kuntavaalien liput. Äänestyslippujen laskeminen samanaikaisesti edellyttää, että keskusvaalilautakunnalla on käytössään riittävät laskentaresurssit ja niin suuri tila, että molempien vaalien lippujen samanaikainen laskeminen tässä tilassa on mahdollista.

Lähtökohtana on, että ensin lasketaan aluevaalien ennakkoäännet ja sen jälkeen kuntavaalien ennakkoäännet.

Ennakkoäännet lasketaan äänestysalueittain sekä aluevaaleissa että kuntavaaleissa. Äänestysliput, jotka mitättöminä on jätettävä ottamatta huomioon, on erotettava eri ryhmäksi ja niiden lukumäärä laskettava. Muut äänestysliput on järjestettävä siten, että kunkin ehdokkaan hyväksi annetut äänestysliput ovat omina ryhminään. Kaikissa ryhmissä olevien äänestyslippujen lukumäärä on laskettava.

Ehdotus:

Keskusvaalilautakunta tarkastaa ja laskee vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien ennakkoäännet vaaleittain (aluevaalit ja kuntavaalit) sekä äänestysalueittain vaalilain ja sen perusteella annetun ohjeistuksen mukaisesti.

Päätös:

Täytäntöönpano: